

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] ea quæ aguntur in Catechismo, & exorcismo, aliquid efficiant, an
solum significant? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Ad primum ergo dicendum, quod energumeni dicuntur, quasi interius laborantes ex intrinseca operatione diaboli. Et quamvis non omnes accedentes ad baptismum, corporaliter ab eo vexentur: omnes tamen non baptizati potestati dæmonum subiiciuntur, saltem propter originalis peccati reatum.

Ad secundum dicendum, quod in baptismo per ablationem peccati excluditur potestas dæmonis ab homine, quantum ad hoc, quod impedit eum a perceptione gloriæ. Sed exorcismi excludunt potestatem dæmonis, in quantum impedit hominem a perceptione sacramenti.

Ad tertium dicendum, quod aqua benedicta datur contra impugnationes dæmonum, quæ sunt ab exteriori: sed exorcismus ordinatur contra impugnationes dæmonum, quæ sunt ab interiori. Unde & energumeni dicuntur, quasi interius laborantes, illi qui exorcizantur. Vel dicendum, quod sicut in remedium contra peccatum secundo datur penitentia, quia baptismus non iteratur: ita in remedium contra impugnationes dæmonum, secundo datur aqua benedicta, quia exorcismi baptismales non iterantur.

ARTIC. III.

Utrum ea quæ aguntur in exorcismo, aliquid efficiant?

412

q. d. 6. q.

2. art. 3.

q. 2.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod ea quæ aguntur in exorcismo, non efficiant aliquid, sed solum significant. Si enim puer post exorcismos moriatur ante baptismum, salutem non consequetur. Sed ad hoc ordinatur effectus eorum, quæ in sacramentis aguntur, ut homo consequatur salutem. Unde & Marcus vii. dicitur, Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Ergo ea quæ aguntur in exorcismo, nihil efficiunt, sed solum significant.

¶ 2. Præterea, hoc solum requiritur ad sacramentum nouæ legis, ut sit signum & causa: ut supra dictum est. Ergo ea quæ aguntur in exorcismo, aliquid efficiant, videtur quod singula sint quædam sacramenta.

b.

¶ 3. Præ-

q. 52. ar.

1. q. 2.

¶ 3 Præterea, Sicut exorcismus ordinatur ad baptismum, ita etiam si aliquid in exorcismo efficitur, ordinatur ad effectum baptismi. Sed dispositio ex necessitate præcedit formam perfectam: quia forma nõ recipitur nisi in materia disposita. Sequeretur ergo, quòd nullus posset consequi effectum baptismi, nisi prius exorcizetur. Quod patet esse falsum. Non ergo ea quæ aguntur in exorcismis, aliquè effectũ habent.

¶ 4 Præterea, Sicut quædam aguntur in exorcismo ante baptismum, ita etiam quædam aguntur post baptismum, sicut quòd sacerdos baptizatũ chrismate ungit in vertice. Sed ea quæ post baptismũ aguntur, non videntur aliquid efficere: quia secundũ hoc effectus baptismi esset imperfectus. Ergo nec ea, quæ ante baptismum aguntur, in exorcismo aliquid efficiunt.

S E D contra est, quod Aug. † dicit in libro de Symbolo, Parvuli exufflantur & exorcizantur, ut pellatur ab eis diaboli potestas inimica, quæ decipit hominem. Nihil autem agitur frustra per ecclesiam. Ergo per huiusmodi exufflationes hoc agitur, ut dæmonum potestas expellatur.

R E S P O N D E O dicendum, quòd quidam dixerunt, ea quæ in exorcismo aguntur, nihil efficere, sed solum significare. Sed hoc patet esse falsum, per hoc quòd ecclesia in exorcismis, imperatiuis verbis utitur, ad expellendam dæmonis potestatem: puta, cum dicit, Ergo maledicte diabole exi ab eo, &c. Et ideo dicendum est, quòd aliquem effectum habent, differenter tamen ab ipso baptismo. Nam per baptismum datur homini gratia, ad plenam remissionem culparum. Per ea vero quæ in exorcismo aguntur, excluditur duplex impedimentum salutaris gratiæ percipiendæ. Quorum vnum est impedimentum extrinsecum, prout dæmones hominis salutem impedire conantur. Et hoc impedimentum excluditur per exufflationes, quibus potestas dæmonis pellitur (ut patet ex inducta auctoritate Aug. *) quantum scilicet ad hoc quòd non præster impedimentum sacra-

lib. 1. de sym. c. 1. cir. f. 1. 9. & lib. 5. Hypog. cir. f. 1. 7. et de up. l. 2. c. 17. et 18. t. 7

in argu. sed cõtra.

mento suscipiendo. Manet tamen potestas dæmonis in homine, quantum ad maculā peccati & reatū peccati, quousque peccatum per baptismum tollatur. Et secundum hoc Cyprianus dicit *, Scias diaboli nequitiam posse remanere vsque ad aquam salutarem: in baptismo autem omnem nequitiam amittere. Aliud impedimentum est intrinsicum: prout scilicet homines ad percipienda salutis mysteria. Vnde Rabanus de institutione clericorum dicit *, quod per saluam typicam, & sacerdotis tactum, sapientia & virtus diuina salutem catechumeni operatur, vt aperiantur ei nares, ad percipiendum odorem notitiæ Dei: vt aperiantur ei aures ad audiendum mandata Dei: vt aperiantur illi sensus in intimo corde ad respondendū.

Ad primum ergo dicendū, quod per ea quæ aguntur in exorcismo, non tollitur culpa, propter quam homo punitur post mortem: sed solum tolluntur impedimenta recipiendi remissionem culpæ per sacramentum. Vnde post mortem exorcismus non valet sine baptismo. Præpositinus tamen dicit, quod pueri exorcizati, si moriantur ante baptismum, minores tenebras patiuntur. Sed hoc non videtur verum: quia tenebræ illæ sunt carentia diuinæ visionis, quæ non recipit magis & minus.

Ad secundum dicendum, quod de ratione sacramenti est, quod perficiat principalem effectū, qui est gratia remittens culpā, vel supplens aliquē hominis defectum. Quod quidē non fit per ea, quæ aguntur in exorcismo, sed solū huiusmodi impedimenta tolluntur. Et ideo non sunt sacramenta, sed sacramentalia quædam.

Ad tertium dicendum, quod dispositio sufficiens ad suscipiendam gratiam baptismalem, est fides & intentio, vel propria eius, qui baptizatur si sit adultus, vel ipsius ecclesiæ, si sit paruulus. Ea vero quæ aguntur in exorcismo, ordinantur ad remouendum impedimenta: & ideo sine eo potest aliquis consequi effectum baptismi. Non tamen sunt huiusmodi præter-

mit

*in lib. 4.
epi. 7. post
med.*

*l. r. c. 27.
post me.*

mittenda, nisi in necessitatis articulo. Et tunc cessante periculo, debent suppleri vt seruetur vniuersitas in baptismo. Nec frustra suppletur post baptismum: quia sicut impeditur effectus baptismi, antequam percipiatur, ita potest impedi postquam fuerit perceptus.

Ad quartum dicendum, qd coru quæ aguntur post baptismu circa baptizatum, aliquid est quod non solû significat, sed efficit: puta inunctio, quæ fit in vertice, quæ operatur conseruationem gratiæ baptismalis. Aliquid autem est quod nihil efficit, sed solum significat, sicut quodd datur ei vestis candida, ad significandum nouitatem vitæ.

ARTIC. IV.

Verum sit officium sacerdotis, catechizare & exorcizare baptizandum?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quodd nõ sit sacerdotis, catechizare & exorcizare baptizandum. Ad officium enim ministrorum pertinet habere operationem super immundos: vt Dion. dicit 5.º cap. eccl. hier. Sed catechumeni, qui instruuntur in catechismo, & energumeni qui purgantur in exorcismo, cõputantur inter immundos: vt ibidẽ Dion. ¶ dicit. Ergo catechizare & exorcizare non pertinet ad officium sacerdotis, sed potius ministrorum.

¶ 2 Præterea, Catechumeni instruuntur de fide per sacram Scripturam, quæ in ecclesia per ministros recitatur: sicut enim per lectores in ecclesia legitur verus testamentum, ita etiam per diaconos & subdiaconos legitur nouum. Et sic ad ministros pertinet catechizare. Similiter etiam & exorcizare, vt videtur ad ministros pertinere: dicit enim Isid. * in quadam epist. Ad exorcistam pertinet exorcismos memoriter retinere, manusque super energumenos & catechumenos in exorcismo imponere. Nõ ergo pertinet ad officium sacerdotis catechizare & exorcizare.

¶ 3 Præterea, Catechizare idem est quod docere, & hoc idem est quod perficere. Quod ad officium episcoporum pertinet, vt dicit Dionys. * 5.º cap. eccl.

¶ 2 hier.

413
4. d. 6. q.
2. d. 3. q.
3.
c. 5. tit. de
sacerdo-
in perse-
Et in con-
templ.
¶ loc. cit.

refertur
in d. 25.
cap. perle-
dis, et di-
citur esse
in ep. ad
Ludisre-
dum.
loc. cit. in
arg. 1.